

KANSALAISYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2024

Aika: Keskiviikko 6.3.2024 klo 13–16

Paikka: Tieteiden talo, sali 505, Kirkkokatu 6, Helsinki / Teams

Osallistajat: () toimitusjohtaja Taina Susiluoto, Suomen Olympiakomitea ry (pj)
(varajäsen suluissa) () toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
(varapj.)

() kehittämisneuvos, Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö
() yksikön päällikkö Niklas Wilhelmsson, Demokratia- ja julkisoikeusosasto, oikeusministeriö)

() ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö

() suunnittelija Anssi Pirttijärvi, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö)

() kehittämisjohtaja Harri Martikainen, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö

() erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö)

() sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

() erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö)

() neuvotteleva virkamies Päivi Haavisto-Vuori, Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto, työ- ja elinkeinoministeriö

() ohjausneuvos Jussi Toppila, Ohjausyksikkö, työ- ja elinkeinoministeriö)

() yksikön päällikkö Eevamari Laaksonen, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö

() (yksikön päällikön sijainen Mika Mickelsson, Viestintäosasto, ulkoministeriö)

() neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto, valtiovarainministeriö

() finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

() lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö

() erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto, ympäristöministeriö)

() liikunnan ja nuorisoasioiden erityisasiantuntija Timo Räikkönen, Suomen Kuntaliitto

() erityisasiantuntija Sami Niemi, Sivistys- ja hyvinvointiyksikkö, Suomen Kuntaliitto)

- () johtaja Petri Keskitalo, Suomen Olympiakomitea ry
- () (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott r.f)

- () toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
- () (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)

- () ~~järjestöpäällikkö Riitta Kittilä, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry~~
- () (sosiaalipoliittinen asiantuntija Veera Florica Rajala, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f)

- () pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- () (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)

- () toiminnanjohtaja Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- () (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)

- () hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismin ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry
- () (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)

- () toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry
- () (koordinaattori Petri Öhman, Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry)

- () toimitusjohtaja Susanna Kallama, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry
- () (kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen, Suomen Yrittäjät ry)

- () yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
- () (toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)

- () toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry
- () (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö:

- () erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
- () suunnittelija Maija Mielonen, oikeusministeriö
- () erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö

Pysyvät asiantuntijat:

- () Ilmari Nalbantoglu, vaikuttamistyön johtaja (Outi Hakkarainen, asiantuntija, kestävä talous), Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo ry

Kutsutut asiantuntijat:

- () päällikkö, yhteiskuntasuhteet, Kaisa Larjomaa, Olympiakomitea
- () kansliapäällikkö Pekka Timonen, oikeusministeriö
- () erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen
2. Esityslistan hyväksyminen
3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)
4. Muutosten toteaminen neuvottelukunnan kokoonpanossa (liite 4.1)

Päätösesitys: Neuvottelukunnan kokoonpanossa todetaan seuraava muutos: Ohjelmajohtaja **Tom Tarvaisen** tilalle varsinaiseksi jäseneksi toimitusjohtaja **Susanna Kallama**, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry:stä. Lisäksi todetaan, että KANE on kutsunut Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo ry:n neuvottelukunnan pysyväksi asiantuntijajäseneksi neuvottelukunnan nykyisen toimikauden loppuun asti. Fingon nimeämät edustajat: **Ilmari Nalbantoglu**, vaikuttamistyön johtaja (varsinainen asiantuntijajäsen), ja **Outi Hakkarainen**, asiantuntija, kestävä talous (varajäsen).

5. KANEn edustautuminen kansalaisjärjestöstrategiaa valmistelevassa työryhmässä

KANE on pysyvänä asiantuntijana oikeusministeriön asettamassa kansalaisjärjestöstrategiaa valmistelevassa työryhmässä. Vara-asiantuntijana työryhmässä toiminut järjestöpäällikkö Riitta Kittilä, SOSTE ry, on jäänyt pois KANEn toiminnasta maaliskuun alusta lähtien, joten työryhmään on tarpeen valita uusi KANEn edustaja Kittilän tilalle. Vara-asiantuntijan paikkaa tarjottiin ensisijaisesti niille KANEn jäsenille, jotka alun perin ilmoittivat kiinnostuksestaan kyseistä työryhmää kohtaan. Ehdokkaiksi ilmoittautuivat toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry, ja toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry.

Päätösesitys: KANEn toiseksi edustajaksi (vara-asiantuntijajäsen) oikeusministeriön kansalaisjärjestöstrategiaa valmistelevaan työryhmään esitetään nimettäväksi Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry:n toiminnanjohtaja **Anna Munsterhjelm**. Työryhmässä on asiantuntijajäsen Etnisten suhteiden neuvottelukunnasta (Etno), ja KANEn edustajana Munsterhjelm toisi työryhmään näkökulmia sekä kaikilla tasoilla toimivien järjestöjen että ammattilaisten ja vapaaehtoisten tarpeista. Lisäksi Munsterhjelmilla on erityistä tuntemusta nuorisolan järjestö- ja vapaaehtoiskentän toiminnasta.

6. Kansalaisjärjestöstrategian ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelu: Keskustelu KANEn painopisteistä ja osallistumisesta strategiatyöhön sekä alustavista tavoite- ja toimenpideluonnoksista (liitteet 6.1, 6.2) – n. klo 13.10–14.30

kansliapäällikkö Pekka Timonen, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Päätösesitys: Kuullaan alustukset kansalaisjärjestöstrategian valmistelutilanteesta sekä alustavista tavoite- ja toimenpideluonnoksista. Keskustellaan KANEn painopisteistä ja osallistumisesta strategiatyöhön. Merkitään tiedoksi neuvottelukunnan palaute tavoite- ja toimenpideluonnoksista.

7. [Kansallinen ohjelma demokratian ja osallistumisen edistämiseksi](#) (liite 7.1) – n. klo 14.30–15.10

yksikönpäällikkö Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö
erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö

Päätösesitys: Kuullaan esitys demokratiaohjelman valmistelutilanteesta. Keskustellaan KANEn näkökulmista ja osallistumisesta demokratiaohjelman valmisteluun ja toimeenpanon seurantaan. Merkitään tiedoksi neuvottelukunnan palaute alustavista toimenpidelinjauksista.

8. KANEn vaikuttamissuunnitelman toimeenpano (liitteet 8.1, 8.2) – n. klo 15.10–15.40
KANEn puheenjohtaja ja sihteeristö

Päätösesitys: Puheenjohtaja/sihteeristö kertoo vaikuttamissuunnitelman toimeenpanon tilanteesta ja ministeriökierroksella esiin nousseista asioista. Sovitaan jatkotoimista esim. kehysriihiviestintään liittyen.

9. Ajankohtaiset tilannekatsaukset – n. klo 15.40–15.50

Euroopan komission ns. Demokratian puolustuspaketti (DoD)

Euroopan komissio antoi joulukuussa 2023 [demokratian puolustuspaketin](#), jonka keskiössä on direktiiviehdotus kolmansien maiden puolesta tehtävän intressivaikuttamisen rekisteröinnistä. Oikeusministeriö järjesti 18.1.2024 direktiiviehdotukseen liittyvän kuulemisen, johon myös KANEn jäsenistö oli kutsuttu. Suomen kannanmuodostus direktiiviehdotukseen on vielä kesken. [Valtioneuvoston U-kirjelmä \(U 3/2024 vp\)](#) annettiin eduskunnalle 15.2.2024.

[Yhteisötalouden edistäminen EU:ssa ja Suomessa](#)

Komissio antoi 13.6.2023 suosituksen yhteisötaloutta tukevista konkreettisista toimenpiteistä, ja se hyväksyttiin TSTK-neuvostossa 9.10.2023. Yhteisötalouden suosituksen toimeenpanolla on vahva yhteys kansallisesti mm. Yhteiskunnallisten yritysten strategiaan ja Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen työhön (<https://yyo.fi/>). TEM tarkastelee yhteiskunnallisten yritysten strategiaa ja sen päivittämistarpeita ottaen huomioon komission suosituksessa esitetty linjaus.

[EU-direktiivi yhdistysten rajat ylittävästä toiminnasta](#)

KANE oli kuultavana eduskunnan lakivaliokunnassa 28.11.2023. Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 123/2023 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan ([Käsittelytiedot eduskunnan sivuilla](#)). Euroopan parlamentissa esitystä käsittelevät oikeudellisten asioiden valiokunta (JURI) ja sisämarkkina- ja kuluttajansuojavalioikunta (IMCO), äänestys tammikuun lopussa ([Käsittelytiedot EP sivuilla](#)). EU:n neuvosto ei vielä ole aloittanut esityksen käsittelyä.

[Peruspankkipalveluita ja luottolaitoksia koskevan sääntelyn muutostarpeiden arviointi](#) sekä [EU:n yhtenäisvaluuttapaketti](#)

VM on selvittänyt, saavatko kansalaiset, yritykset ja järjestöt riittävän hyvin pankkipalveluja. Ministeriö keräsi tietoa lausuntokierroksella, kuulemistilaisuuksilla ja otakantaa.fi-kyselyllä. Kyselyyn tuli 2 789 vastausta. Lisäksi ministeriö hyödynsi aiempia/muita selvityksiä (ml. KANEn kyselystä saatuja vastauksia). Arviomuistio julkaistiin 1.3.2024 ([VM tiedote](#)).

[1.3.2024](#)). VM pyytää sidosryhmiltä lausuntoja arviomuistiosta (lausuntoaika 1.3.–12.4.2024). KANEn tiedote (11.1.2024) [Selvitys: Järjestölähtöisiä pankkipalveluja tarvitaan](#)

Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan ("YRT") ja KANEn yhteistyö

KANEn työvaliokunnan kokouksessa 1.2.2024 kuultiin YRT-neuvottelukunnan ajankohtaiset kuulumiset ja keskusteltiin KANEn ja YRT:n toiminnan yhteensovittamisesta. Sovittiin, että päällekkäisyyksien välttämiseksi KANE ja YRT laativat selkeän taulukon/kuvauksen neuvottelukuntien keskinäisestä työnjaosta ja tehtävistä. Sovittiin myös säännöllisestä tiedonvaihdesta ja yhteydenpidosta neuvottelukuntien kesken.

Päätösesitys: Merkitään tilannekatsaukset tiedoksi.

10. Muut asiat – n. 15.50–15.55

Lausuntopyynnöt / KANEn lausunnot:

- [Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma, määräaika 26.1.2024](#)
- [Peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskeva arviomuistio, määräaika 12.4.2024](#)
- Säädösvalmistelun kuulemisohjeen uudistaminen, määräaika vahvistuu pian

VNTEAS-hanke: [Kansa osaa, sopeutuu ja muuntaa! Paikallinen kansalaistoiminta yhteiskunnan resilienssin lisääjänä \(3/2023–3/2025\)](#)

Selvityshankkeen tavoitteina on 1) muodostaa kokonaiskuva siitä, miten julkinen hallinto eri alueilla nykyisillä rakenteilla ja taloudellisella tuella vastaa paikallisen kansalaistoiminnan tarpeisiin, 2) selvittää, miten rakenteita ja taloudellista tukea tulisi kehittää, jotta paikallisten yhteisöjen ja kansalaisten resilienssiä voitaisiin vahvistaa, ja 3) kehittää suosituksia julkiselle hallinnolle paikallisen kansalaistoiminnan tukemiseksi. Työn tulosten on tarkoitus hyödyttää laajasti eri hallinnonaloja kansalaistoiminnan edistämisessä ja kehittämisessä.

11. Seuraavat kokoukset

Keskiviikko 22.5.2024 klo 13-16 (Lastensuojelun keskusliitto)
Keskiviikko 4.9.2024 klo 13-16
Keskiviikko 27.11.2024 klo 13-16

12. Kokouksen päättäminen (klo 16.00)